

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 27 (1570) 1987 m. liepos 8 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

Popiežiaus laiškas Lietuvos vyskupsams

LIETUVOS KRIKŠTO 600 METŲ SUKAKTIES PROGA

Šių metų birželio 19 d. paskelbtas Jo Šventenybės popiežiaus Jono Pauliaus II laiškas, adresuotas arkiv. L. Poviloniui, Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų Apaštališkam Administratoriui ir Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininkui.

Laiškas savo turiniu yra istorinis dokumentas, kiek šv. Tėvas Jonas Paulius II myli ir rūpinasi Lietuva ir Bažnyčia Lietuvoje. Tuo labiau, kad šį laišką Jo Šventenybė išsiuntinėjo visiems viso pasaulio vyskupsams, ragindamas, kad jie užtartų katalikišką Lietuvą jos sunkioje dabartinėje padėtyje prieš pasaulį ir pas Dievą.

1. Pradžioje Kristaus Vietininkas primena, jog jau savo pamokslė Naujų Metų iškilimėse kvietė visuotinę Bažnyčią ypatingu būdu prisiminti ir melstis už Lietuvą, kuri 1987 metais mini 600 metų sukaktį kai tapo krikščioniška tauta. Minint šią sukaktį pats Kristaus Vietininkas 28 birželio šv. Petro bazilikoje atnašaus iškilmingas šv. Mišias, koncelebruojant centrines Europos vyskupsams, kad parodytų, jog Lietuva priklauso ne sovietinės Rusijos imperijai, bet katalikiškai centrinei Europai. Ta pačia proga Jo Šventenybė paskelbs palaimintuoju Dievo Tarną Jurgį Matulaitį.

2. Toliau trumpai nusakoma, kaip jau Mindaugas bandė atverti krikščionybę duris į Lietuvą, deja, nesėkmingai, ir kaip maždaug po šimto metų karaliaus Jogailos ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto pastangomis Lietuva priėmė Krikštą ir tapo katalikiška tauta.

3. Kartą Lietuva tapusi katalikiška, pabrėžia šv. Tėvas, liko ištikima Kristui ir jo Bažnyčiai. Krikščionybė gi įjungė Lietuvą į centrinę Europą, į jos kultūrą ir civilizaciją. Atsirado vienuolynai ir jų vedamos bei išlaikomos mokyklos. Ėmė klestėti religinis gyvenimas, atžymėtas pamaldumu Nukryžiuotajam ir jo dieviškai Motinai Marijai. Lietuva yra kryžių ir Kalvarijų žemė. Lietuva taipgi yra Marijos žemė: nusėta Dievo Motinos šventovėmis. Suminčios Aušros Vartų, Šiluvos Žemaičių Kalvarijos, Krekenavos ir Pivašiūnų šventovės. Jo Šventenybė dar primena ir pabrėžia lietuvių nepalaužiamą ištikimybę Kristui ir jo Bažnyčiai bei šv. Sostui.

Rašo prel. L. Tulaba

4. Tęsdamas, Jo Šventenybė pastebi, kad Bažnyčia Lietuvoje taip suaugo su tauta, jog tapo neatskiriami, ir pasidarė tikras atsparas kiekviename įvykyje, ypač kiekviename didžiam sunkume. Bažnyčioje lietuviai visuomet rado savo istorinę prasmę, savo savitą tapatumą, savo gyvenimo ir vilties pagrindą. Šalia Bažnyčios lietuviai sau gynybos ramstį rado šeimoje. Šeima Lietuvoje visada buvo tas veiksnys, kuris laidavo krikščioniškų vertybių išlaikymą ir perdavimą iš kartų į kartas. Žodžiu, kaip gražiai išsireiškia Vatikano II Susirinkimas, buvo "mokykla turtingiausios ir pilniausios žmonijos".

"Bažnyčia ir šeima, - teigia

Kristaus Vietininkas, - tarp daugelio sunkumų ir kliūčių, išlaikė gyvą tikėjimą ir kultūrą, ir apsaugojo tautą nuo pavojaus prarasti tautinį identitumą ir savą tautinę sąžinę. O ir šiandien, kada išgyvenami sunkumai ir pavojai yra dar didesni negu praityje, Bažnyčia ir šeima yra tikrieji saugotojai visų anų nelygstamų vertybių, yra tikroji šventovė didžiųjų žmogiškų ir krikščioniškų gėrybių, kaip sąžinės laisvė, žmogaus asmenybės kilnumas, tėvonystė, kultūrinis paveldėjimas ir moralinės jėgos, kurios glūdi visame tame, ir kuriose glūdi ateities viltis".

5. Krikščioniškas gyvenimas 600 metų eigoje paliko gilius Šv. Dvasios veikimo pėdsakus, - teigia popiežius. Jis sumini kelias ypatingas

(Nukelta į 5 puslapį)

POPIEŽIAUS AUDIENCIJA LIETUVIAMS

Birželio 27 d. Vatikane vyko popiežiaus audiencija lietuviams. Dėkui virš 2.000 iš visur suvažavusių lietuvių. Atėjęs į audiencijos salę, popiežius pasisveikino su lietuvių vyskupsais - vysk. P. Baltakiu ir Telsių vyskupu A. Vaičiumi bei kitais vyskupsais. Vyskupas Baltakis sveikino popiežių šiais žodžiais:

— Šventasis Tėve, savo popiežiavimo pradžioje Jūs pareiškėte, kad pusė Jūsų širdys yra Lietuvoje ir kasdien meldžiatės už mūsų tautą. Šie palaimingi Jūsų popiežiavimo metai įrodė, kad tai nebuvo vien gražūs žodžiai. Jūs pasveikinat mus lietuviškai Kalėdų ir Velykų šventėse, Jūs skatinatė mus tėvynėje ir išeivijoje išlikti ištikimais Kristui ir puoselėti krikščionišką kultūrą bei papročius. Daugiausia paguodėte mus paminėdamas Romoje mūsų tautos globėją šv. Kazimierą jo 500 metų mirties sukaktyje.

Čia jis įteikė popiežiui gintarinę dovaną.

Toliau lotyniškai sveikino Telsių vyskupas Antanas Vaičius:

— Šventas Tėve, visa krikščioniškoji Lietuva nuoširdžiausiai dėkoja Dievo apvaizdai už šių laikų dovanas, už Jūsų šventenybę kaip Kristaus įpėdinį. Visi Lietuvos tikintieji meldžiasi už Jūsų šventenybę, ypač jaunimas ir vaikai, kad Dievas saugotų Jus šiame pasaulyje.

Po visų sveikinimų popiežius kreipėsi į susirinkusius pirmiausia angliškai, o paskui lietuviškai: "Jūsų visų džiaugsmas, kad bus paskelbtas palaimintuoju Jurgis Matulaitis. Jis yra liudytojas Jūsų didelio tikėjimo. Sveikinu marijonus vienuolius ir Nekalto Prasiidėjimo seseris. Šiandien esu dvasinėje vienybėje su jumis. Jurgis Matulaitis yra jūsų tautos švyturys. Jūsų tautos krikšto 600 metų jubiliejus sutampa su Marijos Metais. Jūsų tautos pamaldumas į Dievo Motiną buvo jūsų tautos širdis. Šv. Kazimieras ypač pasižymėjo pamaldumu į švenčiausiąją Mergelę Mariją. Baigdamas noriu užtikrinti, kad jūs mano širdyje užimate ypatingą vietą".

Po to popiežius pasikvietė vyskupą Vaičių pas save ir paprašė sugiedoti Tėve mūsų ir po to suteikė apaštalinį palaiminimą. Vyskupas Vaičius gana gražiai lietuviškai giedojo Tėve mūsų pagal Mišių melodiją.

PERTHO "THE RECORD" APIE 600 JUBILIEJŲ

Prieš Lietuvos krikšto jubiliejų popiežius parašė laišką Lietuvos vyskupsams, jį atspausdino penkiomis kalbomis ir išsiuntinėjo viso pasaulio vyskupsams. Taip apie tą laišką rašo Pertho katalikų laikraštis "The Record". Jis įdėjo žemėlapi su Lietuva ir didelį paveikslą popiežiaus su Pertho lietuvių kapelionu kun. dr. A. Savickiu. (Tokia nuotrauka TA buvo Nr. 23).

Lietuvos krikšto paveikslas, kuris kabo Telsių katedroje. Medžio drožinys, bet autorius nepažymėtas.

Sunki kova prieš girtavimą

OKUP. LIETUVOJE PLINTA "NAMINĖS" GAMYBA

Girtavimas bei alkoholizmas — didelė tautos nelaimė, vedanti prie materialinio skurdo, palaidumo ir sveikatos naikinimo. Taigi visi, kuriems rūpi tautos gyvybės klausimas, su girtavimu kovoja. Čia geru žodžiu turime prisiminti Žemaičių vyskupą Motiejų Valančių, kuris gelbėjo tautą kietais carinės Rusijos laikais, įvesdamas savo vyskupijoje blaivybę. Šį darbą jis pradėjo 1858 m. ir trumpu laiku palenkė blaivybės pusėn savo tikinčiuosius. Jo ir jo padėjėjų kunigų dėka, blaivybės platinimas vyko masiniu būdu; dirbo su giliu įsitikinimu, tikėta į šios idėjos naudingumą, nesigailėta pastangų. Paties vyskupo surinktomis žiniomis, iš tada buvusių 408.096 vyskupijos katalikų, į Blaivybės draugijas įsirašė 388.458. Taigi blaivininkais tapo beveik visi, o viešų gėrovų mažai tebuvo likę. M. Valančiui pavyko į šį darbą įtraukti visus luomus. Net dvarininkai, jo paprašyti, uždarinėdavo jų laikomus bravorus bei smukles.

Bet M. Valančiaus veikla nepatiko tuometiniams Lietuvos valdytojams rusams, nes žemaičiai ėmė darytis geresni, dorovingesni, turtingesni; valstybės pajamos už degtinę nukrito visais 87%. Taigi garbingasis vyskupas buvo apkalintas "politikavimu", nors blaivybė nieko bendra su politika neturėjo. Nors Blaivybės draugijos skyriai parapijose buvo uždaryti, pradėta blaivybė tautoje nebesunykta. Jos atminimas buvo visą laiką gyvas. 1908 m. ji vėl atgimė, kaip valdžios įstaigose registruota organizacija ir turėjo 200 skyrių.

Po II pasaulinio karo Lietuva okupavę rusai platino ne blaivybę, bet girtavimą bei alkoholizmą, šiam reikalui naudodami valstybines priemones. Degtinė ir kiti svaigalai buvo pardavinėjami visose maisto produktų krautuose, bet kuriuo laiku, bet kuriems asmenims, net nepilnamečiams nesunkiai prieinama. Tokiems krautuoms netgi buvo nustatyti planai bei kontingentai, kiek turi parduoti svaigalų. Neišpildžiusieji šio "plano" būdavo baudžiami.

Pagaliau patys žmonės buvo labai nuskurdinti, suvargę. Norėdami "paskandinti" savo skurdą, skandino jį alkoholio jūroje. Besaikiskai gerdavo okupantų valdininkai, jais sekti turėjo ir lietuviai.

Kai okupacinė valdžia skatindavo girtauti, tai prieš alkoholizmą

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

į kovą išėjo prie R. K. Bažnyčios susidaręs Blaivybės sąjūdis. Tai buvo Sv. Kazimiero 500 metų (1983-1984) jubiliejiniais metais. Viename atsišaukime buvo tada rašoma: "Alkoholizmas traukia mūsų tautą vis į didesnę dvasinę ir medžiaginę skurdą ir kančias. Dėl neblaivumo tauta netenka daug gyvybių, didėja ligonių skaičius, gausėja invalidų eilės. Vis plečiasi tinklas ligoninių alkoholikams gydyti. Masiniai šeimų išsiskyrimai. Gimdomi nepilnamečiai kūdikiai. Visa tai stumia tautą į išsigimimą. Viso to akivaizdoje mes negalime nieko neveikti. Kitaip būtume kalti prieš sąžinę, prieš ateinančias kartas, kurioms mus kaip nevykėlius pasmerktų už nesirūpinimą tautos egzistencija.

Bet ir anksčiau Bažnyčia Lietuvoje rūpinosi blaivybės reikalais. Taip 1977 m. tikinčiųjų grupė kreipėsi į vyskupus, kad iš klebonijų būtų pašalinti alkoholiniai gėrimai, kad vaisės būtų ruošiamos blaivios. 1983 m. popiežius Jonas Paulius II pagyrė Lietuvoje pradėtą blaivinimo darbą ir išreiškė norą, kad jis būtų tęsiamas. Tikintieji buvo raginami nenaudoti bent jau stiprių alkoholinių gėrimų vaisių, krikštynų, jungtvių, šermenų metu ir kitomis progomis. Jau 1980 m. buvo paskelbti "Blaivybės metais".

Nors Blaivybės sąjūdis nebuvo politinis, nebuvo nė organizacija, bet jis nepatiko okupantams vien jau dėlto, kad rūpinosi lietuvių tautos gyvybės išlaikymu. Taigi jis turėjo pranykti...

Bet atėjo eilė girtavimo stabilumui iš pačios valdžios. Jei Stalinus ir kiti diktatoriai rūpinosi tikrai pajamomis iš svaigalų, tai prieš porą metų M. Gorbačiovas reikalą pasuko visiškai kita kryptimi. Matyt jis pastebėjo, kiek daug žalos daro girtavimas rusų tautai, kad jis gresia rusų sunaikinimui. Taigi naujasis diktatorius ėmė proteguoti blaivybę ir paskelbė griežtą kovą girtavimui. Suvaržė svaigalų gamybą, nustatė

trumpą pardavimo laiką, o degtinės kainą pakėlė dvigubai. Svaigalai buvo išstumti iš visų viešųjų, susirinkimų, pokalbių, darbuotojų stalčių. Paėjė dūmų, gėrybių, gėrybių, sodinami į blaivyklas, baudžiami. Visos šios ir kitos griežtos priemonės taikomos ir Lietuvoje. Girtuokliai, žinoma, nusistatė prieš M. Gorbačiovą, įsirikiavo į jo politinių priešų eiles, bet jų moterys ėmė garbinti diktatorių, nes jų šeimose ėmė atsirasti daugiau pinigų, o tuo pačiu mažėja ir skurdas.

Tačiau svaigalų prekybos ribojimas ir jų pabranginimas iššaukė kitą didelę negerovę — naminės degtinės gamybą. Šiuo reikalu įdomių duomenų paskelbė vilniškė "Tiesa" (Nr. 128, 1987.VI.3). Pasirodo, kad ir "tarybiniai" lietuviai "išradinę". Labai išplitęs naminės degtinės gaminimas, naudojant cukraus žaliavą. Bravorėliai įruošiami dažniausia butuose, taigi sunkiai susekami. Bet pačią gamybos apimtį galima suvokti iš cukraus pardavimo padaugėjimo. "Tiesa" skelbia tokius duomenis.

Esą cukraus perkama vis daugiau. Taip 1986 m. pirmąjį ketvirtį "Žirmūnų" parduotuvėje buvo parduota 27,7 tonos cukraus, o 1987 m. per tą patį laiką — 35,3 tonos. "Seškinėje" — atitinkamai 41,8 — 55,3 t., "Širvintoje" — 19,4 — 38,9 t. Prekybos ministerijos sistemoje per metų ketvirtį 1987 m. parduota 5469,3 tonos, 1987 m. — 6957,9 tonos. Duomenys imti iš kai kurių Vilniaus krautuvių, bet panašiai esą ir kitose vietovėse.

Milicija, žinoma, degtindarius seka, bet nelengva juos surasti. Kaip vienas iš susektųjų minimas Alytaus bazės sargas Vytautas Zienius, įkūręs gamyklą 25 km nuo savo darbovietės: "Sode — lentinė pašūrė, joje — garo katilnas, pakūra — kaip solidžioj katilinėj. Keturių po 200 litrų talpos nerūdijančio plieno statinės, 800 litrų raugalo. Pūpsio maišai su 100 kilogramų cukraus, matyt 'ne arbatai pasaldyti, 2,6 kg mielių, 130 litrų naminės degtinės 46,2 proc. stiprumo'. Žinia, tai 'urmininkas'. Kitų varyklos menkutės, dažniausia rūsyje įruoštos. Ir vartotojai noriai perką naminę, nes ji 'pigesnė' už valstybinę degtinę, visada gausi, nereikia eilė stovėti. O dėl bausdos, tai juk nevisada įkliūni".

Bet esą ir nesąžiningų gamintojų: į degtinę prideda muilo akmenėlio, nuodingų sauso spirito tablečių ar vištų mėšlo. Vartotojai dažnai suserga, apanka. Degtindariai, žinoma, baudžiami, žinia, jei išaiškinami. Minėtas V. Zienius buvęs nubaustas pataisais darbais jo darbovietėje, 1 metams ir 6 mėnesiams, išskaitant iš jo uždarbį 20%.

Įvykiai

● **Sydnejuje** padaryta jau antroji širdies ir plaučių persodinimo operacija. Paskutinis pacientas jaučiasi neblogai. Operacija daryta St. Vincent ligoninėje.

● **Sovietų Sąjungoje** vyksta Sovieto Seimas. Gorbačioviui jau pavyko pravešti ekonominį planą. Iš 14 Politbiuro narių Gorbačiovo yra jau paskirti 8 nauji. Taip jis turi jau patikimą savo štabą.

● **Pietų Korėjos prezidentas** Chun jau sutiko, kad Korėjoje būtų demokratiniai rinkimai. Taip demonstracijos baigėsi ir sostinėje Seoul pasidarė labai ramu.

● **Londonė** The Sun uždėjo antgalvę: "Tik įsivaizduok jei Charles ir Diana išsiskiria". Diana tai paskaičiusi juokėsi. Kai ji nuvyko į Wimbledon teniso žaidynes, publika jai giedojo "happy birthday", nes tai buvo jos gimtadienis.

● **Austrijos prezidentas** Kurt Waldheim nuvyko vizitui į Jordaną. Čia jis buvo sutiktas su raudonu kilimu. Pas karalių Hussein jis svečiavosi keturias dienas.

● **Islandijos** saloje išrinkta nauja valdžia. Koaliciją sudarė 3 partijos. Prezidentas čia renkamas keturiems metams. Sala turi apie pusę mil. gyventojų, sostinė Reykiavik su 80.000 gyventojų. Sala šiaurės Atlante.

● **Wilsonso Promontory** paklydo 9 metų berniukas. Jo ieško būrys žmonių jau penkta diena, bet jokių pėdsakų nerasta.

● **Naujosios Zelandijos** premjeras Lange paskelbė rinkimus rugpjūčio 15 d.

● **Banditas** brangenybių krautuvių susirinko žiedus ir kitas brangenybes, susidėjo į šiukšlių dėžę ir pamiršo savo ginklą, kurį paliko krautuvių. Jis pabėgo vogta mašina, kuri vėliau buvo rasta prie kitų krautuvių.

● **Australija** parduoda Kinijai už 4 bilijonus dolerių geležies rūdos. Hamersley kasyklose dabar apie 280 darbininkų ir per metus iškas rūdos už \$ 200 milijonų.

● **Zurnalistų Sąjunga** nutarė pakelti atlyginimą žurnalistams 4%.

● **Japonijoje** Toshiba kompanijos prezidentas pasitraukė iš pareigų todėl, kad Toshiba reikmenys parduodami Maskvai, kuri šitaip gali pagaminti tyliai plaukiančius povandeninius laivus.

● **Lenkijos** premjeras Jeruzelskis buvo nuvykęs į Japoniją. Jis siekia užmegzti didesnę ekonominę bendradarbiavimą su Japonija.

● **Popiežius Jonas Paulius II** pasiuntė Lietuvos tikintiesiems telegramą, kuri buvo skaitoma praėjusią sekmadienį, kai ten buvo minima 600 metų krikščionybės jubiliejus. Telegramą popiežius baigia apaštalinu palaiminimu.

● **Amerikoje**, North Carolina, pakilo kariuomenės bandomasis lėktuvas C-130 ir padaręs keletą ratų aerodrome leidosi žemyn. Staiga nukrito aerodrome ir užsidegė. Zuvo 3 įgulos žmonės ir vienas kareivis aerodrome.

● **Iš Los Angeles** pakilo lėktuvas su 195 keleiviais ir staiga sustojo lėktuvo motorai. Pilotas nepasimetė, bet vėl užvedė motorus ir nuskrido tolyn.

● **Leningrado ligoninėje** mirė estas Karl Linnas, kuris neseniai buvo deportuotas iš Amerikos. Pranešta, kad Linnas mirė ligoninėje po operacijos. Sunku patikėti, kad Sovietai būtų jam dovanoję mirties bausmę, kuri buvo paskirta Linnui esant dar Amerikoje.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukvas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

TEVIŠKĖS AIDAI

ALGIRDAS LIETUVOS KRIKŠTAS

Nuo Mindaugo krikšto (1251 m.) iki Lietuvos krikšto arba Vytauto - Jogailos krikšto (1387 m.) praėjo beveik 150 metų. Tai jau ilgas laikotarpis. Jei Mindaugo laikais Lietuva buvo dar nepasiruošusi krikštui, tai argi reikėjo dar tokio ilgo laikotarpio tam pasiruošimui?

Gediminas jau krikšto nebijojo. Jis kvietėsi iš Vakarų amatininkus, o taip pat pasikvietė ir vienuolius pranciškonus bei dominikonus. Kai popiežiaus legatui atvyko į Vilnių krikšto reikalui, jie nustebė čia suradę vienuolius.

Kai tik Žemaičių kunigaikščiai išgirdo Gedimino vedamas derybas dėl krikšto, jie buvo nepatenkinti. Taip pat nepatenkintas buvo ir Gedimino brolis Vainys, kuris tuomet valdė Polocką. Ir daugiau Gedimino giminaičių buvo rusų žemėse. Dauguma jų buvo už ortodoksų Bažnyčią, nes vedybų metu kai kurie jau buvo pakrikštyti Rytų Bažnyčioje.

Sitokioje padėtyje atėjo į valdžią Gedimino sūnus Algirdas. Jo užsimojimas buvo valdyti Rusijos plotus. Atžygiavo jis iki Maskvos, bet jos nepaėmė. Mirus pirmajai Algirdo žmonai Marijai, jis vedė antrą kartą Tverės kunigaikščio seserį Julijoną. Ji buvo ordodokšė, bet Algirdas pasiliko savo sename lietuvių tikėjime. Žmonai jis davė visas privilegijas. Vilniuje buvo pastatyta cerkvė ir apsigyveno ortodoksų kunigas. Taip pat Algirdas pasirūpino, kad Lietuvos valdomose žemėse būtų paskirtas atskiras ortodoksų metropolitas. Taip įvyko. Konstantinopolio patrijarchas paskyrė Lietuvai metropolitą, kuris apsigyveno Kijeve. Taip atrodo, kad viskas jau buvo paruošta, tik pačiam Lietuvos didžiajam kunigaikščiui Algirdui reikėjo palenkti galvą Bizantijos krikštui.

Taip neįvyko. Pirmiausia Algirdui trukdė jo brolis Kęstutis. Jis kariauja su kryžiuočiais ir Algirdą vis kviečia talkon. Eina derybos su popiežiaus legatais dėl krikšto. Kęstutis vis sako: "Nesikrikštykim, Algirdai, kol kryžiuočiai nebus iškelti į rytus". Taip atrodo, kad Kęstutis ir sulaukė Algirdą nuo pravoslaviško krikšto.

Nebūtina, kad čia Kęstučio nuopelnas, jei mes šiandien Romos katalikai. Padėtį išsprendė jų vaikai - Vytautas ir Jogaila.

Vis dėlto Kęstučiui tenka didelė garbė, kad jis gynė lietuvių tautos gyvybę ir kreipė ją Vakarų kultūros link. Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejus mums užtat kelia džiaugsmą, kad mes esame Vakarų kultūros tauta.

Jubiliejus ir Palaimintasis Adelaidėje

Rašo Pranas Pusdešris

Beri, Sėjėjau, grūdą — išauga šviesos medžiai
ir pavėsio,
Beri, Sėjėjau, grūdą — sta žmogų gązdinanti
amžiri tamsa.
Beri, Sėjėjau, grūdą — jis krikšto vandens
lašų nuklities,
Tavo malonėmis pagirdo žmogų ir tautas.

Adelaidėje sudarytas Lietuvos krikšto 600 m. minėjimui ruošti komitetas savo pirmame posėdyje parinko minėjimui pačią prasmingiausią datą - Kristaus Valdovo šventę (lapkričio 22 d.), nes tautos krikštas juk ir buvo nusilenkimas dvasiniam Valdovui Kristui ir priėmimas Jo įsakymų bei mokslo.

Antrame posėdyje kilo visa eilė klausimų: Argi birželio 28 d. mes galime sėdėti namuose sudėję rankas, kada mūsų delegacijos prašytas Adelaidės arkivyskupas visose arkivyskupijos bažnyčiose tą dieną paskelbė maldos dieną už Lietuvą? Argi mes galime nieko nedaryti, kada Vilniuje ir Romoje vyks pagrindiniai jubiliejaus minėjimai? Argi mes turime savyje slopinti džiaugsmą tą dieną, kada Popiežius mūsų tautos sūnų arkiv. Jurgį Matulaitį paskelbs palaimintuoju?

Nutarta nesėdėti sudėjus rankas, bet jubiliejaus minėjimą skelti į dvi dalis: birželio 28 d. su ruošiant džiaugsmo šventę sau patiems - lietuviams, o lapkričio 22 d. bandant plačiau išeiti į australų visuomenę iškilmingomis pamaldomis arkivyskupijos katedroje ir kitais renginiais.

Pirmoji minėjimo dalis birželio 27 d. pradėta V. Baltučio paruošta programa lietuviškoje radijo valandoje, kurioje be tarto žodžio, nuotaikingai buvo suvaizdintas Pr. Pusdešrio parašytas radijo vaizdelis, pavaizdavęs vysk. J. Matulaičio sutikimą Vilniuje ir ten lenkų megstas intrigas. Vaizdelyje dalyvavo Z. Vencienė, J. Nekrošienė, A. Zamoiskis, J. Miliauskas, V. Nekrošius ir V. Vosylus.

pv. Sekmadienį, birželio 28 d., anks-

ti besirenkančių į Liet. kat. centrą šventiškas nuotaikas pakėlė pasklidusi iš Vatikano radijo naktį išgirstos žinios, kad Romoje Popiežius audiencijoje priėmė ten susirinkusius 2,500 lietuvių su vysk. P. Baltakiu ir iš Lietuvos su aštuoniais kunigais atvykusiu vysk. Vaičium. Pasitenkinimas glosto širdį - štai ir mes adelaidiškai jungiamės į tas pakilias jų nuotaikas.

Minėjimas pradėtas religinės parodos atidarymu parapijos salėje. Atidarymo žodį taria parodą rūpestingai paruošęs parapijos archyvo vedėjas A. Kubilius. Joje diagramomis, paveikslais ir užrašais pavaizduotas katalikybės kelias Lietuvoje nuo ribų neturinčios pirmosios Vilniaus vyskupijos, ligi bažnytinės provincijos įkūrimo, ligi kankinių ir persekiojimų kelio dabartyje. Parodoje įdomu pavartyti pirmąsias maldaknyges - Aukso altorius ir Ramybės šaltinius, iš kurių buvo melstasi ir vaikai mokomi lietuviško rašto. Vysk. Valančiaus išleistos kantičkos, iš kurių buvo giedota priešausrio gadynėje. Deginantis jausmas paėmus į rankas LKB Kronikos originalą, rašytą skurdžiame popieriuje išklurta rašomąja mašinėle kur nors grogrindyje. Šalia prirašytų žodžių kiek joje įdėta rizikos, pasišventimo ir aukos? Paroda susidomėjimas buvo ddelis ir ji pratęsta dar dviem savaitėm.

Organizacijų vėliavos išsikiuoja prie Lietuvos žemės paminklo vėliavų pakėlimui. Įvadinį į iškilmes žodį taria V. Baltutis. Tautos himnas. Lietuvos, Australijos ir Vatikano vėliavos pakyla į drumstą rudens dangų. Rikiuojasi

procesija bažnyčion. Paskui nešamą kryžių žengia organizacijų vėliavos, vaikai su gėlėmis rankose, nešama jubiliejaus septynių kryžių emblema, kurią gražiai padarė ir vainiku papuošė V. Janulis. Procesijos pabaigoje Mišių lektorai dr. V. Bardauskaitė su A. Zamoiskiu, patarnautojai Mišiose P. ir J. Kazlai ir išvykusį Romon kleboną pavaduojantis kun. dr. P. Grienas. Galingai skamba bažnytinio šv. Kazimiero choro giedama giesmė. Bažnyčioje, prie A. Jasiūnienės gražiai gėlėmis išpuošto lango vitraže esančio arkiv. J. Matulaičio atvaizdo procesija sustoja. Uždegamos žvakės. Dėmesį atkreipia vitraže atsiradęs kaspine užrašas - Palaimintasis. A. Zamoiskis paskaito specialiai sukurtą maldą, prašant Palaimintojo globos ir užtarimo Danguje. Bažnyčia pilnut pilnutėlė žmonių.

Iškilingą Mišių auką aukoja latvis kun. P. Grienas lietuvių kalba. Reikia pasidžiaugti jo įdėtu darbu išmokstant gana gerai paskaityti Mišių tekstus. Specialiai jubiliejui ir palaimintajam arkiv. Jurgiui sukurtą tikinčiųjų maldą paskaitė lektorė V. Bardauskaitė.

Mišiose, vietoj kiekvieną sekmadienį skaitomos jubiliejinės maldos, A. Kubilius buvo skaityta įdomi ir originali Istorinė. Lietuvos krikšto litaniija, kurią esantieji bažnyčioje galėjo pasekti iš išdalintų tekstų. N. Masiulytės - Stapleton vedamas bažnytinis choras Mišiose iškilmingumą pakėlė savo sugiedotomis giesmėmis.

Po pamaldų minia užliejo parapijos salę. Joje prie staliukų paruoštų 200 vietų tuoj pat neužteko. Teko sunėsti kėdes iš antrojo aukšto. Prasidėjo jubiliejinė akademiija. Jau tik scenos užuolaidos atidengimas iššaukė publikos "o-o". Scena buvo papuošta didžiuliu palaimintojo arkiv. J. Matulaičio

(Nukelta į 6 puslapį)

PAMALDOS MARIA MAGGIORE BAZILIKOJ

Viena iš didžiausių bazilikų Romoje yra Maria Maggiore. Čia susirinko lietuviai padėkos Mišiom už paskelbtą palaimintuoju J. Matulaitį. Mišių auką atnašavo Telšių vysk. Vaičius. Dalyvavo kardinolas Bernardin, Breslavo kard. Gulbinovičius, vysk. P. Baltakis, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, marionų generolas kun. D. Petraitis MIC ir daugelis kitų kunigų. Sugiedojus chorui O Kristau, pasaulio valdove, vysk. Vaičius pradėjo Mišių auką lietuviškai. Įžangoje jis kalbėjo: "Ar tai ne dieviškosios Apvaizdos ranka, kad šiandien esame visi drauge, galima sakyti pačioje Bažnyčios širdyje, amžinajame mieste Romoje. Ar tai ne Dievo apvaizda, kad šiandien galime dėkoti Aukščiausiam už palaimintąjį lietuvių arkivyskupą Jurgį Matulaitį. Mišiose dar kalbėjo Čikagos kardinolas J. Bernardin apie palaimintojo Jurgio Matulaičio rūpestį steigiant moterų vienuoliją. Gale Mišių kalbėjo vysk. A. Deksnys.

Memorandumas Australijos parlamentarams

OUR COMMUNITY'S VIEW ON WAR CRIMES

There was not a single nation involved in the last war which did not suffer losses of human lives because of executions perpetrated by different governments, entities or single persons. Millions of Estonians, Latvians, Lithuanians, White Russians, Ukrainians, Croations, Serbs, Slovenians, Jews, Germans and members of other nationalities perished at the hands of NKVD - KGB, Gestapo, Tito partisans and random bombardments of civil population.

In Lithuania 800.000 Lithuanians were annihilated by the Soviet NKVD, while 160.000 Lithuanian Jews died in German ghettos.

It never occurred to the Australians of Lithuanian descent to demand of our government to start an investigation of ex KGB members, most of whom are living in the USSR, Israel, United States or Australia nor, in our opinion, should any other group be allowed to do so if we don't wish to convert Australia into a chaotic "Last Judgement" place.

It is an impossible task to bring to justice those responsible for war crimes committed 47 years ago in Europe or other parts of the world.

The alleged war crimes were committed in foreign countries to and by foreign citizens. It is questionable if the residence in Australia of some of those alleged war criminals is sufficient to bring them to Australian courts.

It is a common knowledge that Soviet witnesses are prepared beforehand to give a false testimony to sentence somebody who is living in the West and WHO IS NOT MOSCOW'S LIKING. The KGB has all types of paper, forms, ink and typewriters that have been used in Nazi Germany. They can produce any "document" and it would be impossible for Australian courts to establish its au-

thenticity. That is why our community is against any Soviet provided evidence.

We are also against any extra-

diction of alleged war criminals to the Soviet Union or Israel where a fair trial can't be guaranteed.

"The definition of what war crime" means, creates confusion and can lead to witch hunt.

To pursue one selected group of alleged war criminals and not the whole lot of them, would be an unacceptable breach of the principles of Australian justice, which is what the instigators of the Nazi hunt intend to achieve.

Therefore, We ask our Senators and the Members of Parliament:

1) Do not vote a Law which would allow the acceptance of any Soviet supplied evidence in Australian Courts;

2) Do not vote for a Law which would allow the extradition of alleged war criminals to foreign countries or which discriminates one citizen group to please the other;

3) Do not vote for a Law which allows to form organization "OSI" and "Wiesenthal Centre" to intronit themselves in the internal affairs of our country.

This Nazi hunt enterprise would cost millions at the expense of Taxpayer and will achieve nothing, except a dangerous division of our society.

Kęstutis Lynikas,
President

Dr. Jonas Kunca
Vice - president

Juozo Kungio likimas

Rašo Vyt. Pagirys

Ats. ltn. Juozas Kungys Amerikoje buvo karo nusikaltėlių ieškotojų, bendradarbiaujant su sovietiniais agentais, įskustas teismui, kad jis Lietuvoje buvo žydšaudis.

Pirmajame teisme Newark, USA, dėl atitinkamų įrodymų prieš sovietinių agentų pateiktus liudijimus ats. ltn. J. Kungys buvo išteisintas.

Įžūlus karo nusikaltėlių ieškotojai tuo nepasitenkindami apeliavo, apkaltindami jį gimimo datos ir vietovės klaidojimu įvažiavimo į JAV ir pilietybės prašymuose.

Apeliacinis teismas jį nubaudė pilietybės atėmimu ir jam dabar gresia išvežimas į Sibirą arba į Izraelį.

Ats. ltn. J. Kungys šį teismo nuosprendį apeliavo ir kol kas nežinoma rezultaty. (Apie tai buvo rašyta ir "The Australian Jewish News" 1986. 12. 12).

Nėra paslaptis, kad imigrantai "pasijaunino", prašydami leidimo įvažiuoti ne tik į JAV, bet ir į Australiją. Apie tokius dokumentų klaidojimus geriausiai žinojo žydai, nes ir jie tai praktikavo. (Žiur. majoro A. Dziura - Dziurs-

ki "Freedom Fighter").

Ats. ltn. J. Kungys yra nedidelio ūgio ir jauno, smulkaus veido, todėl jis, norėdamas ištrūkti vokiečių okupacijos šaukimą į karo tarnybą, "pasijaunino". Dabar jis turi už tai kentėti šmeižtus ir teismų nuosprendžius, išleisdamas savo ir savo žmonos sutauapas, įbrisdamas į skolas, nes Amerikoje ir Australijoje lietuviai nėra greitai gelbėti viena, kuriam tenka kentėti už visus.

Negana to, Vilniuje leidžiamas "Gimtojo krašto" žurnalistas tautietis Vytautas Zeimantas gyrėsi, kad pluoštai laišku gaunami iš Amerikos ir kitur, prašančių "įrodymų" prieš Juozą Kungį.

Tautietis Vyt. Zeimantas neslėpė šitos konspiracijos su žydais Amerikoje ir paskelbė tai "Gimtojo krašto" 1986 m. Nr. 26 (1008).

Esą The Thunderbird Video Productions Inc. New Yorke, gaminatoja Linda Hunt paprašė suteikti jai medžiagos filmui apie lietuvių karo kriminalistus, o ypatinai apie Juozą Kungį, gimusį 1915.9.21 Reistrų kaime, Šilutės

apsk., nes jis dalyvavęs 1941 m. Kėdainiuose žydų šaudyme.

Kitas laiškas esą atėjęs iš Izraelio, rašytas Sp. Kurliandchik, kuris sako, kad Juozas Kungys ir kiti nacionalistai nužudė jo tėvus, seseris ir gimines, o dabar jis gyvena Amerikoje.

Tautietis Vyt. Zeimantas sako si yra išleidęs savo 300.000 (!) tiražo anglų kalba knygą palengvinti partneriams karo nusikaltėlių ieškojimą ir filmų gaminimą.

"Gimtajame krašte" anglų kalba jis aprašė iš Amerikos atvykusių OSI pareigūnų apklausinėjimus. Ten yra surašyti ir prieš J. Kungį parodymai, bet nė vieno liudijimo už J. Kungį ir kitus apkaltintus lietuvius.

Tautietis Vyt. Zeimantas baigė savo konspiraciją medžiaga, skirtą "The Thunderbird Video Productions, Inc. su įdomia užsklanda: "The American lawyers returned home with plenty of conclusive evidence. Yet, for one reason or other, it produced no results in the law court in Newark" — (Amerikos teisininkai grįžo namo su sprendžiamų įrodymų daugybe, bet dėl vienokios ar kitokios priežasties jie neatnešė rezultatų Newarko teisme).

Pirmieji žingsniai

A. Tenisonas

— Aleksiuk sūneli, kelk, jau laikas ruoštis į mokyklą! - žadino mane tėtis iš ryto. — Pasibaigė tavo laisva vasara, nubėgo ir vaikystės dienos ir nuo šiandien prasideda tau mokslo dienos - pirmą dieną mokykloje! Važiuosime į Tverų pradžios mokyklą pas mokytoją Sokolą, į "Tverskoje narodnoje učilishče", kaip ten virš durų rusiškai parašyta ir būsi moksleivis!..

1907 metų rugsėjo mėnesio 1 dienos rytas buvo išaušęs gražus ir saulėtas. Gyvenome Zorūbų kaime prie Šlapgirio, keturis varstus nuo Tverų miestelio ir mokyklos. Tverai - istorinis Žemaitijos miestelis paminėtas dar 13-ojo šimtmečio senose kronikose, bet savo mažiųjų tipą buvo išlaikęs ir man lankant pradžios mokyklą. Jau 1776 metais Tverai buvo vienas iš 14 Žemaitijos pavietų ((B. Kviklys, IV t. psi. 99). Man lankant Tveruose mokyklą, ten stovėjo graži medinė Svč. M. Marijos bažnyčia, kurią buvo pastatęs 1897 metais kanauninkas Juozapas Niūniava. Erdvi klebonija, graži altarija vaismedžių sode su bičių aviliais, senelių prieglauda, sinagoga - žydų "šūlė" vadinama. Monopolis - valstybinės carinės vodkos parduotuvė. Pradžios mokykla. Nauja vaisingė. Privati pašto agentūra, kurią

laikė paštininkas Antonaitis, du kart per savaitę nuveždamas ir parveždamas iš Varnių paštą. Be to buvo penkios žydų krautuvėlės, kur parduodavo silkes, žibala, cukrų, druską, saldainius, papirosus "Dobrij molodec" ir t.t. Be to miestelyje gyveno pora "šaučių ir kriaučių", stalius Mizgiris, kuris mokyklai parūpindavo suolus, mokyklinę lentą ir "lineikas" mokiniams per delnus sukirsti. Tuo ir būsiu visą miestelio branduolį paminėjęs.

Tiesa, miestelis turėjo ir penkias gatves, tada "ūlyčiomis" vadinamas. Rietavo gatvė vedė į Rietavą ir toliau į Prūsų pasienį ir į ... Ameriką. Zarėnų gatvė - pro Zarėnus į Telšius ir toliau į "matušką Rosiją". Varnių gatvė į Varnius, į senuosius Medininkus. Laukuvos gatvė - į Laukuvą, seną istorinį miestą ir penktoji gatvė - Kiaulių gatvė iš miestelio centroėjo į Tverų bendrąją ganyklą ir niekur toliau. Šia gatve Tverų gyventojai varinėjo į ganyklą savo gyvulius, bet tik ne kiaules. Tad tveriškių sąmojis, nepamiršdamas savo "čiūkių" nuopelnų, jų garbei tą gatvę pavadino Kiaulių gatve.

Mano pradžios mokykla Tveruose stovėjo

Kiaulių gatvėje ir tėtis mane tą rytą atvežė į tos Kiaulių gatvės "narodnąją". Jau vien tėvų kalbos apie mokyklą ir mokytoją mano sąmonėje buvo sukėlusios nerimastingą baubą. O čia dar prisidėjo ir toks pašaipos ir nesiderinantis su mokykla gatvės pavadinimas. Tačiau mokykloje, prasidėjus mokslui ir rudenį ganiavos sezonui užsidarius, niekas tos gatvės vardo neminėjo, it jos visai nebūtų.

Minėdamas Tverų apylinkių gyventojų prekių paklausą, paminėju papirosus "Dobrij molodec", nes jie mano gyvenime suvaidino, sakysiu, dėkingą rolę dar prieš lankant mokyklą. Tad, neižengęs dar į klasę, įterpsiu ir šį mano "istorinį" įvykį.

Buvau dar tik kandidatas pradžios mokyklai, ėjau septintus metelius. Pažinojau kone visus Zorūbų kaimo gyventojus, jaunimą, o ir jie mane gerai žinojo. Kaimo kelias iš Tverų į Medingėnusėjo pro mūsų namus. Syki, man stovint ant kelio už vartų, matau ateina iš Tverų man pažįstamas Platakis Pranis, jau geras pusbernis ir, šikandęs papirosą, leidžia dūmų kamuolius. Priešęs sustoja ir klausia: "Sveiks vyrs, kun čia dirbi, ar nori užrūkyti?.." Neilgai galvojęs apie tokią netikėtą pagundą ir sakau jam: "Kur čė, Prani, tokį gerą daiktą

Popiežiaus laiškas Lietuvos vyskupams

(Atkelta iš 1 puslapio)

gai iškilias asmenybes, kurios stato katalikišką Lietuvą kitų krikščioniškų centrinės Europos tautų aukštumoje. Primena šv. Kazimierą, Lietuvos Globėją ir jaunimo užtėrėją. Mini taipgi vysk. Merkelių Giedraitį ir vysk. Motiejų Valančių, - žymiuosius Zemačių vyskupus, kurių atminimas Lietuvos Bažnyčios istorijoje liks visam laikui įrašytas aukso raidėmis. Ir štai naujas palaimintasis Jurgis Matulaitis, paskelbtas palaimintuoju 1987 m. birželio 28 d., kaip tik minint 600 metų krikščionybės sukaktį. Jis savo apaštališka veikla ir savo šventumu yra brangus Lietuvai, bet drauge yra visos visuotinės Bažnyčios turtas ir pavyzdys. Jo šventenybė cituoja iš J. Matulaičio dienoraščio sekančius žodžius: "Padaryk, o Jėzau, kad aš tapčiau auka už tavo Bažnyčią, už sielas atpirktas tavo krauju, idant būčiau su tavim, dirbčiau dėl tavęs, kentėčiau su tavim ir, kaip viluosi, galėčiau mirti ir vieš patauti su tavim".

6. Prisimena pagaliau Kristaus Vietininkas visus tuos skaitlingus Lietuvos sūnus ir dukras, kurie amžių eigoje kentėjo ir pasiaukoję dėl tikėjimo, dėl ištikimybės Kristui: vyskupai, kunigai, vienuoliai - vienuolės ir eiliniai tikintieji. "Per juos, - teigia šv. Tėvas, - kalba į jus ir į visą Bažnyčią Šv. Dvasia". Jo šventenybė kviečia didžiutis jais, dėkoti už juos Dievui, bet drauge ir sekti jų pavyzdžiu.

7. Baigdamas popiežiaus Jonas Paulius II kreipiasi į vyskupus, kunigus, vienuolius-les ir visus tikinčiuosius: "Mylimuosius vaikus Bažnyčios, kuri randasi toli, bet yra man taip arti, į vaikus tautos, kuri yra mylima ir kilni. Aš, Romos vyskupas ir visuotinės Bažnyčios ganytojas, klaupiūsi su jumis prie šv. Kazimiero ir drauge su jumis dėkoju Dievui už Krikšto malonę ir prašau jį už jus,

kad padarytų jus vertus savo pašaukimo, ir savo galybe vestų jus į įvykdymą jūsų gerų norų ir tikėjimo darbų, idant būtų pašlovintas mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus

vardas jumyse ir jūs jame (2 Tes. 1,11).

Laišką baigia nuostabia malda už Lietuvą ir Bažnyčią Lietuvoje, kuri randasi didžioose bandy-

Patys sau sakome ir tikimės, kad ir kiti galvoja, jog mes esame dainininkų ir dainių tauta. Peržiūrėjus mūsų parengimų programas tai pasitvirtina: dainuoja chorai, solistai, duetai, kvartetai, oktetai, ansambliai, grupės, sambūriai. Iš užsienio taip pat dauguma lankančių menininkų yra vokalistai. Retkarčiais kas nors dar pristato naujai išleistą knygą. Vaizdinis menas mumyse yra šiek tiek atsidūręs Pelenės padėtyje, nuskriaustas, nedrįstąs išeiti į viešumą. Gal jam trūksta Gerosios Fėjos?

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinis komitetas

Dailės paroda iš JAV

pasišovė būti Gerąja Fėja ir suruošti Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančios dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnienės darbų parodą.

Magdalena Birutė Stankūnienė meną studijuoti pradėjo gyvendama Londone, Anglijoje. Čia ji lankė St. Martin Academy. 1960 m. persikėlusį gyventi į JAV, meno studijas tęsė pas lietuvių dailininkus V. Petravičių, P. Kaupą, M. Šileikį ir A. Varną, kurie daug prisidėjo prie jos išraiškos lietuviškumo. Čikagoje taip pat studi-

muose. Meldžiasi už vyskupus, kunigus, už jaunimą, pašaukimus, šeimas, už visą mylimą lietuvių tautą. Visus paveda galingam Aušros Vartų - Gailestingumo Motinos globai ir užtarimui.

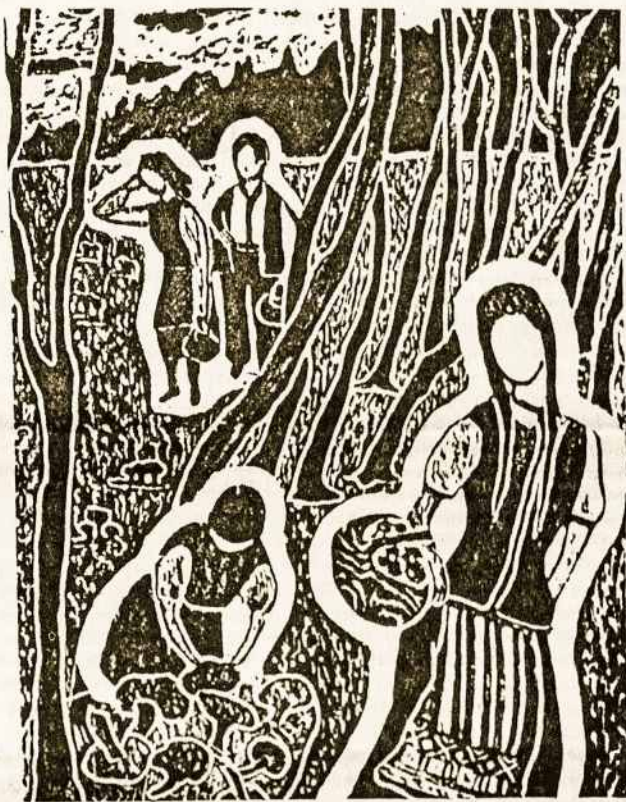
javo Art Institute ir Academy of Fine Arts.

Dalyvaudama grupinėse parodose su kitais menininkais, M. Stankūnienė laimėjo visą eilę prizų už savo grafikos darbus, kolažą ir tapybą. Individualines parodas menininkė turėjo Čikagoje, Clevelande, New Yorke, Toronte ir Vilniuje. VI PLJK Organizacinio komiteto pirm. H. Antanaičiui lankantis pernai Čikagoje, dailininkės kongreso ruošos reikalams padovanojo virš dvidešimties spalvotos grafikos darbų, kurių pristatymas Melbournu lietuviams įvyks sekmadienį, liepos 26 d. 2. 30 val. Lietuvių klubo Bendruomenės Mėnėje.

Melbourne pristatomi darbai yra iš menininkės kūrybinio laikotarpio tarp 1973 ir 1983 m. Juose M. Stankūnienė vaizduoja savo vaikystės prisiminimų Lietuvos kaimo buitį. Kilusi iš netoli Marijampolės esančio Sunskų kaimo, Magdalena gyvai prisimena kaimo žmonių darbus, vargus, rūpesčius ir džiaugsmus. Kaip ir jos mokytojas V. Petravičius, ji atsisakė tradicinio realizmo ir atramos ieško liaudies kūryboje. Dauguma M. Stankūnienės darbų vaizduoja moterį Lietuvos kaimo aplinkoje. Matome moteris žlungančias žlugta, baltinančias drobes, melžiančias karves. Kartu su piemenėle prižiūrimi žąsis, o su sulinkusia nugarą padedame moterims kasti bulves.

Melbourne įvyksiantį pristatymą ir parodą organizuoja D. ir V. Šimankevičiai. Gražiai įrengti M. B. Stankūnienės paveikslai bus parduodami visuomenei. Visi Melbournu lietuviai kviečiami dalyvauti paveikslų pristatyme, įvyksiančiame liepos 26 d. Lietuvių namuose.

J. Mašanauskas

nenorėsi!" Tas tuoj kišt ranką į kišenę ir ištraukė tokį raudoną popirosų pakelį ir duoda man apžiūrėti, pačiupinėti, sakydamas: Veizėk su kokia raudona švarka, su juoda barzda tas "Dobras malačius" čė dėmą traukia! Už penkis kapeikas pas Šorkę Benjošatę gali nusipirkti!.." Iš visų šešių pusių įdėmiai apžvelgiau pakelį ir "Dobrij molodec" man pasidarė tikrai stotingos išvaizdos barzdočius, tikras didvyris. Nežinojau tada, kad panašiai buvo vaizduojamas rusų epinės poezijos liaudies didvyris Ilja Mūromec, apie kurį vėliau penktoje gimnazijos klasėje teko atmintinai kalti juo žygdarbius. Laikant tą didvyrį rankoje, pajutau viliojančią pagundą pamėginti leisti iš burnos dėmą, paragauti jo aromata. Pranis paėmė pokelį, atkišo man ir pasiūlė popirosą. Atsargiai išikišau tą gėrybę tarp lūpų. Pranis prikišo savo žaruojančio popirosą galą ir liepė man traukti. Netrukus iš mano burnos pradėjo smilkti dėmai! "Trauk sveks!" - pasakė man ir nudūlino keliu į Šlapgirį.

Palikau vienas su popirosu. Kad motina iš namų nepamatytų manęs rūkant, namuose nebuvo rūkatorių, prisiglaudžiau už vartų storo stulpo ir ramiai pūčiau dėmus. Tik staiga iš karto šliūkšt ir pasipylė iš visų stulpo pusių vanduo. Persigandau ne juo-

kais. Išsyk net pamaniau, kad tas vanduo pasipylė iš to mano popirosos "Dobrij molodec", bet kai atsigrėžiau į stulpą, pamaciau už jo mano pusės Kristę su kibiru rankoje. Toji, išvydus mane, neva iš apstulbimo išvertė dideles akis ir teatrališkai išgascio poza aiktelėjo: "Ak tai tu, vaikeli, čia popirosą dūmiji, o mes su mama pro langą žiūrėdamos negalėjome nusistebėti kaip tas senas vartų stulpas galėjo užsidegti?! Mama pasiuntė mane su kibiru stulpą gesinti!.."

Už stulpo stovėdamas nesuslāpau, bet tokia pajuoka buvau taip sugėdintas, kad "Dobrij molodec" dėmą tuoj mečiau kuo toliausiai ir savyje nusprendžiau daugiau niekad neberūkyti. To nutarimo prisilaikiau visą tolimesnį gyvenimą.

Dabar, po šių mano "pirmųjų žingsnių" ženkime į mano Alma Mater - Tverų pradžios mokyklą. Buvau jau devynerių metų ir namie besimokindamas, tėvo repetuojamas, galėjuo latviškai ir rusiškai skaityti, rašyti ir kalbėti. Taip pat laisvai kalbėjau žemaitiškai. Mokėjau visus keturis aritmetikos veiksmus, bet uždavinių nebuvau bandęs spręsti. Tad su tokiu žinių bagažu ir buvau pristatytas mokytojui rusui, teisingiau sakant gudui Sokolui, baigusiam Mins-

ko mokytojų seminariją ir jau kelis metus mokytojaujančiam Tveruose.

Sokolas, dar jaunas nevedęs vyras, sutiko mus labai draugiškai nusiteikęs, iš senus pažįstamus, nors tėvas artimesnės pažinties su juo neturėjo. Jau iš tolo mus ateinant pamatęs, jis linksmi sušuko: "Jau regiu savo pirmąjį mokinį!"

Jis nusiskundė tėvui, kad nuo rugsėjo pirmos dienos mokykloje turi prasidėti mokslas, bet mokinių nėra. Ūkininkai savo vaikus išleidžia į mokyklą tik po bulviakasio ir kai piemenukai užbaigia piemenauti. Tad normalus mokslas galys prasidėti tik spalio mėnesį. Mane mokysias viena, gal dar kas ateis, bet pradžios mokyklų inspektoriui jau galėsiąs pranešti, kad mokslas jo mokykloje jau prasidėjęs. Į kurį skyrių mane paskirsiąs, pamatysias, gal tiksiu į trečiąjį, spėlijo. Toks draugiškas mokytojo sutikimas mane iš karto padarino.

Pradžios mokslo kursas mokykloje buvo tuomet trimetis ir visas dėstymas buvo grynai rusiškas, viskas rusų kalba. Mokiniai buvo suskirstyti į tris skyrius: pirmamečiai į pirmąjį skyrių, antrojai į antrąjį ir trečiojai į trečiąjį skyrių.

(Bus daugiau)

JUBILIEJUS IR PALAIMINTASIS ADELAIDĖJE

(Atkelta iš 3 puslapio)

portretu, labai vykusiai sukomponuotu su jubiliejaus kryžiumi ir tautine vėliava. Tai V. Opulskio puikus darbas. Gėlių papuošimus skoningai priderino B. Budrienė. Įmerktomis gėlių puokštėmis buvo išpuošta Z. Vencienės ir pati salė, tuo sudarydama ne kasdienišką nuotaiką.

Akademią tartu žodžiu atidarė ir pravedė E. Varnienė. Vietoj invokacijos savo eilėraštį paskaitė Pr. Pusedėris. Paskaitininkas V. Neverauskas gana plačiai apžvelgė krikščionybės kelią į Lietuvą ir arkiv. J. Matulaičio palaimintuoju paskelbimo reikšmę. "Nemuno dukrų" kvintetas (A. Kaminskienė, B. Budrienė, Z. Vencienė, S. Pusedėrienė - vadovė, ir J. Nekrošienė) gražiai (kaip visada) padainavo dvi žodžiais ir nuotaikomis minėjimui tikrai tikusias dainas: A. Brazinsko - Vilniaus sapnai ir M. K. Klajūno - Gimtines padangėj. Akompanavo D. Kaminskienė. S. Kubiliui išraiškingai padeklamavus B. Brazdžionio Ažuolą ir E. Varnienei Jubiliejaus ruošos komiteto vardu tarus padėkos žodžius, akademija buvo baigta Tautos himnu.

Tada buvo atšauti salėje esantys maisto išdavimo ir baro langeliai, tarp staliukų pasipylė valgių išnešiotojai, prasidėjo ALK Moterų d-jos valdybos paruošti, kaip reklamose buvo pavadinti, šventiniai pietūs. Nors radijo valandoje po akademijos visi buvo pakviesti į Moterų sekcijos Lietuvių namuose duodamus pietus, bet pietautojų užteko ir Liet. kat. centre. Visi staliukai buvo apšęsti, o ir apie porai šimtų paruošto maisto visiems užteko, gal tik paskutiniams buvo mažesnis patiekalų pasirinkimas. A. Budrio per garsintuvus leistos muzikos fone,

prišildytoje salėje tuoj pat įsisiūbavo vaišių ūpas, susiformavo artimųjų būreliai ir ta pakili nuotaika tęsėsi ligi vėlumos. Pietų metu Parapijos tarybos vicepirm. V. Baltutis padėkojo svečiui kun. P. Grienas ir jam įteikė Lietuvos krikšto jubiliejaus medalį.

Iš gausaus dalyvavusių minėjime skaičiaus galima spręsti, kad birželio 28 d. suruošęs minijimo pirmąją dalį ruošos komitetas pataikė į lietuvių visumos nuotakas, kurios sutapo su visų pajustu noru jungtis su Vilniuje ir Romoje vykstančiomis iškilmėmis.

Adelaidės kronika

Birželio 6-tos dienos lietuviškoje radijo valandoje Adelaidės ateitininkai A. Kubiliaus gerai paruošta programa paminėjo prof. Antaną Maceiną, surišdami jį su Sekminių švente, kaip Sekminių ugnies dalintoją. Trumpai buvo peržvelgta jo paliktasis gausus gelmių kūrybos indėlis. Maceinos kūrinių ištraukas ir jo poeziją skaitė V. Rupinskienė. Prie skaitytų tekstų buvo vykusiai pritaikinti dainų ir muzikos įtarpai.

Romoje dalyvavęs Lietuvos krikšto jubiliejaus ir arkiv. J. Matulaičio palaimintuoju paskelbimo iškilmėse, klebonas kun. J. Petraitis, pakeliui aplankęs savo brolio šeimą New York, Adelaidėn žada sugrįžti liepos 10 d.

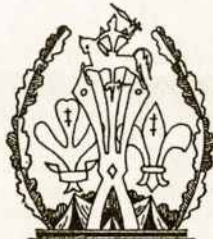
Sydnėjiskiai J. ir D. Karpavičiai buvo atvykę į Adelaidę susipažinti su Kubilių šeima, su kuria žada susirūti savo dukters Ramonos ir Aido Kubiliaus vestuvėmis, kurios numatytos ateinančių metų pradžioje Sydnėje.

Didžiosios "Tėviškės aidų" loterijos bilietus Adelaidėje platina Petras Gasiūnas, Parapijos spau-

dos kioskas, Biblioteka Lietuvių namuose ir kiti talkininkai. Bilietus pirkdami paremkime "Tėviškės aidus".

Birželio 14 d. Adelaidės Royal ligoninėje mirė Jonas Strankauskas, 70 m. amžiaus. Priklausė sporto klubui Vytis ir ramovėnams. Buvo dosnus rėmėjas daugelio lietuvių organizacijų. Birželio 22 d., po pamaldų Centennial Park kapinių krematoriumo koplyčioje velionio pelenai buvo palaidoti kapinėse tam skirtoje vietoje.

Amžinos ramybės Viešpatyje.

SKAUTŲ VAKARONĖ

Džiugo tunto štabui prašant, vyresnės skautės apsiėmė suruošti tunto Vakaronę. Nutarta suruošti Vakaronę liepos 18 d., o ne balių kaip įprasta, kad jauni tėvai su vaikais galėtų dalyvauti. Vakaronės pradžia 6 val. vakare Melbourne Lietuvių namuose.

Sueigoje nutarta kas ką darys, kas praves loteriją, kas išdalins vakariene, paruoštą šeiminkinių, vadovaujant sesei Danutei. Svečiams bus progos paragauti vyresnių skaučių iškeptus pyragus.

Vakaronės metu bus pravestas trumpas laužas. Tikimasi pasirodys paukštytės ir gal net vilkiukai. Šiuo metu Džiugo tunte veikiausias ir didžiausias draugovės yra vilkiukų ir paukštyčių. Įėjimas į Vakaronę vilkiukams, paukštytėms, aguonytėms ir gintarėliams yra \$ 2. Visiems kitiems \$ 5.

Nutarta sušaukti sekančią vyresnių skaučių sueigą penktadienio vakare. Visos vyresnės skautės kviečiamos sudaryti stalus ir kartu su šeimom ir draugais dalyvauti Džiugo tunto Vakaronėje liepos 18-tą dieną geroj skautiškoj nuotaikoj.

ps. Birutė Prašmutaitė

MELBOURNAS

Parapijos choro vyrų repeticijos bus kiekvieną sekmadienį 10.30 val. ryto, o moterų - 11 val. ryto. Prašome visus choristus-tes skaitlingai dalyvauti.

Parapijos choras giedos per Pavergtų Tautų pamaldas katedroje 1987. VIII. 2.

NAUJA ŠEIMA CANBERROJE

Greta Schafferaitė ir Algis Kuska birželio 7 d. St. Marys bažnyčioje sumainė aukso žiedus. Vestuvinės vaišės vyko Lietuvių klube. Virš 40 jaunųjų giminių ir draugų linkėjo jaunavedžiams laimingų ir ilgų vedybinių metų.

Jaunųjų pažintis prasidėjo dalyvaujant lietuviškoje veikloje: padedant organizuoti Lietuvių Die nas Canberroje, bet vėliau išsivystė į tikrą draugystę ir meilę besokant tautinius šokius.

Greta augo mišrioje šeimoje ir neturėjo galimybės išmokyti lietuvių kalbos, bet motinos Angelės Miniotaitės - Schaffer pastangomis Greta yra pamilus viską, kas lietuviška. Algis laisvai vartoja lietuvių kalbą.

Jaunieji povestuvinei kelionei išvyko į šiltesnes vietas - Auksinį pajūrį, ir grįžę pastoviai įsikūrė Canberroje, nes abu dirba valdiškose įstaigose - Public Service.

Dalyvia

P E R T H A S

DARIAUS IR GIRĖNO MINEJIMAS

LKV S-gos Ramovė Vakarų Australijos skyriaus valdyba praneša, kad liepos 12 d. su pamaldomis įvyks mūsų tautos didvyrių Dariaus ir Girėno minėjimas. Bus ir bendri pietūs.

Ramovės valdyba kviečia visus Pertho lietuvius ir svečius po pamaldų dalyvauti pietuose ir minėjime. Bus taip pat meninė programa ir loterija.

Ramovės Skyr. Valdyba

TĒVIŠKĒS AIDŲ LOTERIJA

G A L I M A L A I M Ė T I :

1. Spalvota TV 34 cm. GOLDSTAR, naujas G.Z. Mackevičių dovana.
2. Stereo 'Cassette Recorder' SANYO, 4 garsiakalbiai - LKM Dr-jos ir V. Koženauskienės dovana
3. V. Jeršovo medžio drožinys - žvakidė.
4. V. Miliausko medžio drožinys - kryžius
5. F. Alf. Ročių medžio inkrustacija, paveikslas.
6. Irenos Jokubauskienės paveikslas, aliej.
7. Elektrinis sieninis laikrodis - A. Volkienės dovana.
8. Radijo ir laikrodis.
9. Setas 12-kai žmonių - peilių, šakučių, šaukštų, specialaus nerūdijamo metalo, gražioje dėžėje - dovana S. Ribačiauskienės. (Biliete šis laimikis dar neįrašytas).

Bilietus platina Federacijos Valdyba Melbourne sekmadieniais prieš pamaldas. kitur Federacijos įgaliotiniai.

Bilietai po \$ 1, visa knygutė 10 bilietų \$ 10.

Loterijos traukimas bus 1987. 9. 6 - Tautos šventės minėjimo dieną Liet. Namuose Melbourne pietų metu.

Bandykite laimę — PAREMKIME SAVO SPAUDĄ !

ALK Federacijos Valdyba

DLK Vytenio šaulių kuopos valdyba rengia šaulių šventės

BALIŲ

liepos mėn. 11 d. 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Linksma, gera muzika, gera, skani vakariene, turtiniga loterija.

Maloniai kviečiame visus.

Bilietų kaina \$ 10.

Bilietus užsisakyti pas J. Gylį, telef. 459 9264 arba pas L. Lipkevičienę, telef. 366 1802.

Kuopos Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Ateinanti šeštadienį, liepos 11 d., šv. Mišios Kankinių koplyčioje, Lietuvių namuose 5 val. p.p. už a.a. Sarūną Urboną ir jo tėvelį Povilą Urboną.

Dariaus - Girėno minėjimas bus sekmadienį, liepos 19 d. Šv. Mišios tą dieną bus už Darių ir Girėną, kurias užprašė LKV Ramovė. Pamaldose organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Geelonge lietuviškos pamaldos

St. John bažnyčioje liepos 19 d., sekmadienį, 9.30 val.

Sale seniūnijoje mirė Vaclovas Norkus, 69 m. amžiaus. Laidotuvės pramatomos šį ketvirtadienį.

Julius Petraitis mirė 77 m. amžiaus. Laidojamas šį trečiadienį. Šv. Mišios 2.30 val. p.p. lietuvių bažnyčioje, o po jų palydimas į Fawknor kapines.

Lietuvoje mirė Stasio Tamulevičiaus mama Elena, 95 m. amžiaus. Už ją čia aukotos Mišios.

MELBOURNAS

PRANEŠIMAS

Šių metų liepos 19 d. 12 val. šv. Jono bažnyčioje įvyksta iškilmingos Mišios, pagerbiant mūsų tautos didvyrius Step. Darių ir St. Girėną. Mišias organizuoja liet. karių veteranų s-ga "Ramovė". Įrodykime, kad mūsų širdyse dar yra gyvas Jų prisiminimas ir gausiai dalyvauskime Jų pagerbime. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Ramovėnų dalyvavimas būtinas.

LKV S-gos Ramovė
Melb. Skyriaus V-ba

LIETUVIŲ KLUBAS

Melb. lietuvių klubo valdyba praneša nariams, kad norintieji kandidatuoti arba pasiūlyti kandidatus sekantiems rinkimams, turi ne vėliau kaip iki liepos 11-tos tą atlikti. Anketos gaunamos ir atiduodamos Anupriui Rakšteliiui klubo bare.

Jeigu yra sunkumų nuvykti į klubą paimti ar gražinti anketas, paskambinkite sekretoriui G. Statkui, telef 857 8502.

MLK Sekretorius

PENSININKAMS!

Pranešame Melbourne pensininkams, kad sekantis susirinkimas įvyks liepos 14 d. 1 val. Lietuvių namuose.

Pensininkams bus padarytas pranešimas dėl Lietuvių sodybos organizacijos steigimo ir bus renkami pinigai važiuojančių į Surfers Paradise. Kviečiame skaitlingai dalyvauti.

Pensininkų Valdyba

Gegužės mėnesį buvo sudarytas sąrašas norinčių važiuoti į Surfers Paradise liepos 20 d. Dėl nepakankamo dalyvių skaičiaus išvyka atidėta į rugpjūčio 10 dieną. Tie, kuriems ta data nepriimtina, ar nenori važiuoti, prašomi neatidėliojant pranešti, tel. 232 5034.

Dabar reikia 12 dalyvių, kad išvyka įvyktų. Kviečiu visus kalbinti, net ir nelietuvius, prisidėti prie išvykos, paimti iš jų \$ 50 deponizą ir neatidėliojant pranešti tel. 232 5034.

J. Petrašiūnas

A. A. ALDONAI ZAKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą Eduardą, seserį Elena Dainienę su vyru, brolius: Stasį ir Alfonsą Urnevičius su šeimomis.

Br. J. Makuliai,
E. J. Balčiūnai

PADĖKA

A.A. Aldonai Urnevičiutei - Zakienei mirus, visos giminės vardu reiškiamo nuoširdžią padėką kun. J. Petraičiui už atkalbėtą rožančių, aukotas gedulingas pamaldas ir pareikštą užuojautą velionės artimiesiems, Bažnytiniam chorui, giedojusiam pamaldų metu, adelaidiškiams, gausiai dalyvavusiems pamaldose ir palydėjusiems velionės palaikusiems ir Amžiną poilsio vietą. Ačiū visoms organizacijoms, mieliesiems draugams, bičiuliams adelaidiškiams ir melbourniškiams, pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu, už gėles, vainikus ir aukas vietoje gėlių lietuviškai mokyklai. Jūsų visų pareikšti šilti užuojautos žodžiai palengvina mums pergyventi skaudų sielvartą ir liūdesį.

Nuliūdime pasilike:

Vyras Eduardas Zakis, sesuo Elena Dainienė, broliai Alfonsas ir Stasys Urnevičiai su šeimomis.

PADĖKA

Mirus mano vyrui a.a. Adolfui Maksimui, nuoširdžią padėką reiškiau prel. Pr. Vaseriui ir kun. Dr. Pr. Daukniui už atkalbėtą rožančių ir palydėjimą į kapines, taip pat ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už maldas, gėles, užuojautas, pareikštą žodžiu ir raštu.

Nuliūdusi žmona Jadvyga ir vaikai.

Politinės partijos apie „karo nusikaltėlius“

Australijos Baltų Taryba išsuntinėjo laiškus visų Australijos politinių partijų vadams su prašymu patvirtinti, kad jie ir toliau remia dabartinę valdžios poziciją nepripažinti de jure Pabaltijo valstybių inkorporavimo į Sov. Sąjungą ir stengsis vykdyti neseniai Australijos Parlamente priimtą rezoliuciją. Baltų Tarybos laiške taip pat buvo išdėstyta visa eilė principų, kurių turėtų būti laikomasi darant bent kokius pakeitimus "Karo nusikaltimų įstatyme".

Jau yra gauti atsakymai iš Darbiečių, Liberalų ir Australijos Demokratų partijų. Demokratų partijos vadė, senatorė Janine Haines, trumpai atsakė, kad ji ir jos kolegos sutinka su visais Baltų Tarybos iškeltais reikalavimais. Kitos dvi partijos atsakė ilgesniais laiškais, kurių čia duosime tik santraukas. Visi laišškai buvo adresuoti Dr. A. Kabailai.

Min. pirm. R. Hawke vyresnysis patarėjas J. Bowan, atsakydamas R. Hawke vardu, patvirtina, kad Darbiečių pozicija Pabaltijo valstybių atžvilgiu nėra pasikeitusi. Dėl "Karo nusikaltimų" akto planuojamų pakeitimų J. Bowan patvirtino sekančius punktus:

1. "Karo nusikaltėlio" definicija remsi individo kalte, kaip ir kituose Australijos kriminaliniuose įstatymuose.
2. Planuojamas įstatymas nebus nukreiptas prieš kurią nors etninę bendruomenę, bet bus taikomas visiems karo nusikaltėliams.
3. Kaltinamasis bus laikomas nekaltu, kol jo kaltė nebus įrodyta.
4. Vyriausybės pozicija yra, kad tariamųjų karo nusikaltėlių apklausinėjimas, teismas ir, kur pridera bausmė, bus vykdomi Australijoje. Bylos bus keliamos tik dėl sunkių kriminalinių nusikaltimų.
5. Nė vienas asmuo nebus deportuojamas į bet kurį kitą kraštą dėl to, kad jis apkaltintas karo nusikaltimais. Australija neturi ekstradicijos susitarimo nei su Sovietų Sąjunga, nei su jos sąjungininkais, todėl legaliai negalėtų į tuos kraštus nieko išduoti.
6. Įtariamieji karo nusikaltimais nebus viešai identifikuoti, kol nebus patraukti į teismą.
7. Visos dėl karo nusikaltimų iškeltos bylos bus sprendžiamos laikantis tų pačių taisyklių ir procedūrų, kaip ir kitose kriminalinės bylos. Visi pateikti įrodymai galės būti pilnai patikrinami gynybos advokato.
8. Vyriausybė sutinka, kad liudinių apklausinėjimai turėtų būti daromi Australijos teismuose.

Iš Liberalų partijos atsakė Parlamento narys J. Spender, kuris rūpinasi teisingumo reikalais. Savo laiške jis neužsimena Pabaltijo valstybių inkorporacijos nepripažinimo bei žmogaus teisių klausimų, bet išsamiai atsako į visus punktus, iškeltus dėl tariamųjų "karo nusikaltėlių". Jo atsakymai į pirmuosius 4 punktus yra esmėje tokie patys, kaip ir Darbiečių partijos laiške. Beveik tokiais pat žodžiais atsakė ir į 6-tą bei 8-tą punktą.

Likusiųose klausimuose J. Spender jau gana skirtingai pasisako. Jis pilnai sutinka su Baltų Tarybos pozicija, kad negalima pasitikėti sovietų pristatytais įrodymais ir liudininiais, ir kad Sov. Sąjunga turi aiškų interesą diskredituoti pabaltiečių bendruomenes. Bet didžiausias skirtumas pasirodo jo užimtoje pozicijoje išdavimo klausimu, kuris mūsų bendruomenėje, turbūt, daugiausiai rūpesčio kelia.

J. Spender rašo, kad nors Australija neturi ekstradicijos susitarimo su Sov. Sąjunga, tokie susitarimai būtų padaryti su Albanija, Čekoslovakija, Jugoslavija, Lenki-

ja ir Vengrija. Dėl to jis sutinka, kad niekas negali būti deportuojamas į Sov. Sąjungą, bet nėra tikras dėl deportacijos į aukščiau minėtus kraštus. Tačiau jis pažymi, kad Australijos teismai neleis nė vieno asmens deportuoti į tokį kraštą, kuriame juridinė sistema jam negarantuoja "fair trial".

Panašų, tik kiek trumpesnę atsakymą dėl tariamųjų karo nusikaltėlių deportavimo iš Australijos davė Lietuvių Informacijos Biurui ir Liberalų partijos vadas John Howard. J.R.

Melb. Apyl. valdyba patyrė, kad įstatymas, liečiantis "karo nusikaltėlių" nuteisimą ir su tuo susiurtus klausimus bus svarstomas ateinančioji biudžeto sesijoje. Mr. Greenwood pareiškė, kad tardytojai, jei bus reikalas, važiuos į "užsienį", tai reikšia ir į Lietuvą, rinkti įrodymą medžiagą. Pasiteiravus aiškėja, kad įstatyme bus numatyti sekantys dalykai: bus priimama KGB įrodyma medžiaga ir kai kurie galės būti išduoti į Izraelį, (o gal ir į Sovietų Sąjungą).

Kol kas tik National Party pasižada Senate balsuoti prieš tokį įstatymą. Yra siuntinėjami informaciniai laiški kitų partijų senatoriam, kad jie prisidėtų prie panašaus įstatymo atmetimo.

PRIEŠRINKIMINIAI PASITARIMAI

Darbiečių ir Liberalų politinės partijos deda daug pastangų, kad laimėtų rinkimus. Department of Immigration and Ethnic Affairs sukviėtė Rytų Europos tautinių grupių atstovus susitikimui su federaliniu ministru birželio 24 d. Reikėjo jau iš anksto pranešti, kokius klausimus ir kokias problemas atstovai žada iškelti Imigracijos ministeriui Hon. M. Young. Su sitikime dalyvavo du lenkų atstovai, Pavergtųjų Tautų atstovas (taip pat lenkas), ukrainiečių, latvių ir lietuvių atstovai - tų bendruomenių pirmininkai. Lietuvių Bendruomenės pirm. M. Young turėjo paruošęs tris klausimus:

1. Pabaltijo Rezoliucijos likimas,
2. National Crimes Act pakeitimas dėl "karo nusikaltėlių",
3. Speciali pagalba lietuviams imigrantams.

Deja, Hon. M. Young į susitikimą neatvyko, bet parašė atsprašymą laiška, jog susidėjus liūdnoms sąlygoms, jis turės dalyvauti laidotuvėse Adelaidėje. Savo vietoj jis paliko Regional Director Keith Owen. Nedalyvaujant M. Young beveik visi tautybių atstovai smarkiai užpuolė valdžią, jog Darbo partija ypatingai įžūliai ignoruoja Rytų Europos ir Pabaltijo tautybes ir net nesiteikia atsakyti į pakvietimus dalyvauti jų šventėse, minėjimuose ir pan.

Siuose rinkimuose į Parlamentą kandiduoja taip pat ir keletas atteivių, tarp kurių ukrainietis Vic Rudewych (liberalas, Maribyrnong) ir serbas Vic. Dimitrijevic (liberalas, Calwell). Ukrainiečių namuose Essendone po koncerto kviestiniai atstovai susitiko su opozicijos Liberalų kabineto ministru imigracijos reikalams Alan Cadmann. A. Cadman ypač šiltai ir nuoširdžiai atsakinėjo į tautinių atstovų klausimus. Dėl National Crimes Act pakeitimo abu kandidatai savo ruožtu pasakė labai sklandžias kalbas, įrodinėdami, kad tik Liberalų partija gali išgelbėti Australiją politiniai ir ekonominiai.

K. J. Lynikas

